

MODUM KOMMUNE TEKNISK OG MILJØ
Postboks 38
3371 VIKERSUND

Saksbehandler, innvalgstelefon
Mabel Katrine Seland Trovum, 22003589

Tilbakemelding på egenkontrollrapport for avløpssektoren for rapporteringsåret 2024 - Modum kommune

**Modum kommune har alvorlige avvik fra forurensningsregelverket og utslippstillatelsen i
rapporteringsåret 2024. Rapporten viser at Bårud avløpsrenseanlegg ikke overholder
sekundærrensekravet for BOF₅ eller tillatelsens krav til renseeffekt for fosfor. Begge avvik er
gjentakende og dermed alvorlige avvik.**

**Kommunen har også alvorlige avvik i form av gjentakende mangelfull rapportering for
overløp ved begge avløpsanlegg.**

Kommunen er under oppfølging gjennom behandlingen av søknad om ny utslippstillatelse.

Vi tar egenkontrollrapportene og årsrapportene til etterretning.

**Kommunen skal betale et gebyr på 10 400 kroner for vårt arbeid med
egenkontrollrapportene. Miljødirektoratet vil ettersende faktura.**

Rapporteringsskjema for 2025 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2026.

Vi viser til egenkontrollrapportene og årsrapport for Modum kommune sitt avløpsnett, Bårud
avløpsrenseanlegg og Elvika avløpsrenseanlegg for rapporteringsåret 2024.

Avløpsnett til Bårud avløpsrenseanlegg

Modum kommune har rapportert at avløpsnettet til Bårud avløpsrenseanlegg har 13 installerte
nødoverløp og ingen installerte regnvannsoverløp i fellessystem. I skjemaet for årsrapportering er
det ikke lagt inn sum for vannmengde og fosformengde i overløp i 2024.

Modum kommune har rapportert at det er 4 200 innbyggere tilknyttet avløpsnettet som fører til
Bårud avløpsrenseanlegg. Dette er en økning i antall som ble rapportert ved fjorårets rapportering,
da det ble rapportert om 4 043 innbyggere tilknyttet. Det er ikke tilknyttet fritidsboliger til
avløpsnettet. Kommunen opplyser i skjemaet for årsrapportering om at det ikke har vært
tilknytninger i løpet av 2024 da arbeider med pålegg om tilknytning er stoppet opp frem til krav i

utslippstillatelsen overholdes. Vi forutsetter derfor at økningen i antall innbyggere som er rapportert i Altinn, er et resultat av at kommunen har hatt mangelfull rapportering på dette punktet i 2021, 2022 og 2023. Forskjellen kan også skyldes endring i antall innbyggere uten at det er skjedd en tilknytning av nye boenheter. Vi minner om at så lenge Bårud avløpsrenseanlegg ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrenseanlegget, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen. Det er også å regne som en økning i ulovlig forurensning som er et brudd på forurensingsloven § 7.

Det er for 2024 rapportert om ett tilfelle med nødoverløp som varte i 0,5 timer. Vannmengde og fosforutslipp er ikke målt for dette overløpet, og det fremgår heller ikke i skjemaet for årsrapportering. Vi viser til tillatelsens punkt 2.1 som angir at *Kommunen skal ha samlet oversikt over alle utslipp til berørte resipienter, herunder utslipp fra renseanlegg, overløp, nødoverløp, lekkasjer, kritiske overvannsutslipp og andre direkteutslipp*. Videre angis det i punkt 2.3 at *overløp skal beregnes på grunnlag av kalibrerte simuleringsmodeller eller bedre metoder*. Mangler i rapporteringen når det kommer til fosformengder i overløp, er gjentakende fra 2022 og 2023. Vi har kommentert i våre tilbakemeldinger på egenkontrollrapporteringen de siste tre årene, at vi forventer at kommunen retter opp dette ved neste rapportering. Da kommunen gjentatte ganger rapporterer mangelfullt, er det å regne som et alvorlig avvik.

Kommunen rapporterer om at det i 2024 har vært utfordringer med fremmedvann på avløpsnett. Det har vært jobbet med å øke utskiftningstakten for avløpsnett i 2024, noe som har resultert i høyere utskiftning av avløpsnett enn i 2023. Dere oppgir at det skal arbeides videre med å avdekke hvor det er mest fremmedvannsproblematikk, øke saneringstakt og optimalisere renseresultater i 2025.

Bårud avløpsrenseanlegg

Det er for 2024 rapportert at Bårud avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 654 468 m³ avløpsvann og at 19 789 m³ har gått i overløp. Avløpsvannet i overløp utgjør 2,93 % av alt vann inn til avløpsrenseanlegget. Dette er en reduksjon i mengde avløpsvann i overløp siden rapporteringsåret 2023, da overløpsmengden fra Bårud avløpsrenseanlegg utgjorde 4,56 %.

Anleggets dimensjonerende kapasitet er i dag oppgitt til å være 4 000 pe (BOF₅). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2024 var 5 099 pe (BOF₅). I rapporteringsåret er dermed maksukebelastningen høyere enn anleggets dimensjonerende kapasitet. Dette betyr at Bårud avløpsrenseanlegg er overbelastet med organisk stoff.

Avløpsrenseanlegget overholder ikke rensekravet for BOF₅ i 2024. Enkeltanalysen datert 14.01.2024 viser en 100 %-overskridelse av rensekravene, som vil si at utslippskonsentrasjonen er over 50 mg O₂/l samtidig som renseeffekten er under 70 %. Dette er brudd på sekundærrensekravet i seg selv. Vi påpeker plikten kommunen har til å varsle Statsforvalteren dersom utslippet er overskredet med 100 % av det rensekravene sier, jf. forurensningsforskriften § 14-14. At Bårud avløpsrenseanlegg ikke overholder rensekravene for BOF₅ er et gjentakende avvik og anses derfor som et alvorlig avvik.

Avløpsrenseanlegget overholder rensekravet for KOF_{CR}, da alle enkeltprøvene overholder konsentrasjonskravet på 125 mg O₂/l eller renseeffektkravet på 75 %.

Anlegget klarer ikke renseeffektkravet for total-fosfor på 93 % i 2024. Beregnet renseeffekt i 2024 var 88,79 %. Bårud renseanlegg klarte heller ikke rensekravet for fosfor i 2022 eller 2023. Dette er derfor et gjentakende avvik, som ansees som alvorlig. Anlegget har maksutslippskrav på 370 kg fosfor per

år i gjeldende utslippstillatelse. Det er beregnet at avløpsrenseanlegget slapp ut 311 kg fosfor i 2024 (basert på middelkonsentrasjon og årsvannmengde). I tillegg til dette kommer utslippene av fosfor på avløpsnettet. Dette er ikke rapportert, men siden det kun har vært ett tilfelle med nødoverløp som varte i 0,5 timer så er det sannsynlig at kommunen klarer maksutslippskravet i 2024.

Vi ser at utslippsmengden av nitrogen i rensed avløpsvann har økt noe i 2024, sammenlignet med 2023.

Avløpsnett til Elvika avløpsrenseanlegg

Modum kommune har rapportert om 2 tilfeller med nødoverløp og 10 tilfeller med regnvannsoverløp (fellessystem) i 2024. Dere har videre beregnet at 91 m³ urensed avløpsvann og 290 kg fosfor ble sluppet ut ved overløp på avløpsnettet i 2024. Til sammenligning slapp Elvika avløpsrenseanlegg ut 139 kg fosfor via rensed avløpsvann i 2024. Også for avløpsnettet til Elvika avløpsrenseanlegg rapporterer kommunen om utfordringer med fremmedvann.

I Altinn under punkt 2.2 og 2.3 der alle overløp skal rapporteres inn, har kommunen bare lagt inn vannmengder og fosformengder for de to nødoverløpene som har gått i overløp i 2024. Det er altså ikke rapportert inn data for regnvannsoverløpene. Vi viser til tillatelsens punkt 12.3 som angir at *Modum kommune skal ha en samlet oversikt over alle utslipp fra Elvika avløpsanlegg til berørte resipienter, herunder utslipp fra renseanlegg, overløp, nødoverløp, lekkasjer og andre direkteutslipp.* Videre angis det at *overløp skal beregnes på grunnlag av kalibrerte simuleringsmodeller eller bedre metoder.* På samme måte som for avløpsnettet til Bårud avløpsrenseanlegg, er mangler i rapporteringen når det kommer til fosformengder i overløp på avløpsnettet, kommentert i våre tilbakemeldinger på egenkontrollrapporteringen de siste årene. Da kommunen gjentatte ganger rapporterer mangelfullt på dette punktet, er det å regne som et alvorlig avvik.

Modum kommune har rapportert at det er 7 540 innbyggere tilknyttet avløpsnettet som fører til Elvika avløpsrenseanlegg. Dette er en økning sammenlignet med antallet som ble rapportert i 2023, da det ble rapportert om 7 491 innbyggere tilknyttet avløpsnettet.

Elvika avløpsrenseanlegg

Det er for 2024 rapportert at Elvika avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 940 494 m³ avløpsvann, noe som er en økning siden 2023, da 927 781 m³ avløpsvann ble behandlet. Det er rapportert om mer avløpsvann inn til renseanlegget i 2024 enn det som er registrert siden 2019. Videre har 5 597 m³ gått i overløp ved avløpsrenseanlegget. Dette betyr at avløpsvannet i overløp utgjør 0,59 % av alt vann inn til avløpsrenseanlegget.

Anleggets dimensjonerende kapasitet er oppgitt til å være 9 850 pe (BOF₅). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2024 var 6 779 pe (BOF₅).

Elvika avløpsrenseanlegg klarer sekundærrensekravet i rapporteringsåret 2024.

Elvika avløpsrenseanlegg klarer rensekravet på 93 % for fosfor, da renseeffekt i 2024 er beregnet til 95,35 %. Anlegget klarer maksutslippskravet (fra renseanlegget + avløpsnettet) på 754 kg fosfor per år, da dere har rapportert at 290 kg fosfor ble sluppet ut på avløpsnettet og 157 kg fra avløpsrenseanlegget (med tilhørende overløp).

Tilbakemelding på resipientovervåkingsrapport

Statsforvalteren viser til årsrapport for resipientovervåking av Drammensvassdraget ved Elvika, Bårud, Hokksund, Mjøndalen og Muusøya renseanlegg 2024 utarbeidet av Rambøll v/Embla Østebrøt.

Rapporten bekrefter at det i 2024 ble gjennomført totalt seks prøvetakinger av resipient. Resultatene for stasjonene opp- og nedstrøms renseanleggene er lagt inn i Vannmiljø. Vi kan ikke se at data er lagt inn i Vannmiljø for stasjonene 012-29027 og 012-44013. Selv om kravet om innrapportering av data til Vannmiljø ikke gjelder for disse stasjonene, minner vi om at det er data som kan bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget om tilstanden i vassdraget. Vi oppfordrer derfor til at også disse dataene legges inn i Vannmiljø.

Metoder og resultater presenteres på en oversiktlig måte, og det er gjort vurderinger av tilstand og påvirkning. Det er også foretatt en sammenligning med data fra tidligere år.

I henhold til overvåkingsprogrammet skal det tas prøver av begroingsalger hvert tredje år. Ettersom dette ble gjennomført i 2023, skal det gjennomføres neste gang i 2026.

Vi tar årsrapporten for resipientovervåking av Drammensvassdraget ved Elvika, Bårud, Hokksund, Mjøndalen og Muusøya renseanlegg til orientering.

Andre kommentarer

Modum kommune har 15.12.2022 søkt Statsforvalteren om ny tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Åmot-Geithus-Vikersund tettbebyggelse i Modum kommune. Vi viser til vedtak datert 26.09.2024, der vi ba om ytterligere opplysninger om kommunens handlingsrom for å få på plass nitrogenrensing for avløpsvann fra tettbebyggelsene i Modum kommune. Det er satt frist til 01.08.2025 til å sende inn opplysningene. Vi ser at kommunen har sendt oss et brev datert 10.02.2025, der det bes om utsatt frist til 01.12.2025, samt at søknaden sluttbehandles uavhengig av utredningsarbeidet for nitrogenrensing. Dere vil motta en tilbakemelding på denne henvendelsen i egen sak med saksnr. 2022/39021.

Konklusjon

Modum kommune har mangler i sin rapportering for 2024. Det er mangler i rapporteringen på fosformengder i overløp på avløpsnettet til både Elvika og Bårud avløpsrenseanlegg. Dette er påpekt de tre foregående årene, og er å regne som alvorlige avvik.

Rapporteringen viser at Bårud avløpsrenseanlegg er overbelastet og ikke klarer sekundærrensekravet for BOF_5 . Dette er et gjentakende avvik og anses som alvorlig. Bårud avløpsrenseanlegg har også gjentakende og alvorlig avvik fra utslippstillatelsens krav til fosforrensegrad. Elvika renseanlegg overholder sekundærrensekravet og fosforrensekravet.

Så lenge Bårud avløpsrenseanlegg ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrenseanlegget, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen.

Utover de ovennevnte kommentarene tar vi egenkontrollrapportene og årsrapportene for 2024 til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Rapporteringskjema for 2025 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2026. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering heter «Avløp – årlig rapportering» og finnes i vårt skjemabibliotek: [Skjema og tjenester | Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#)

Egenkontrollrapportens data om årlige utslipp for avløpsrenseanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2025. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsanlegg/?SectorID=100>

Gebyr for saksbehandlingen

Vi gjør oppmerksom på at det vil bli krevd gebyr for saksbehandling av egenkontrollrapporten, med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-5 *Gebyr for arbeid med egenkontrollrapporter*, som ble tatt inn i forskriften i 2023. Gebyret er på 5 200 kroner per egenkontrollrapport.

For Modum kommune er det i dette brevet gitt en samlet tilbakemelding på 2 egenkontrollrapporter. Gebyret vil derfor utgjøre 10 400 kroner.

Miljødirektoratet ettersender faktura.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Mabel Katrine Seland Trovum
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent